

01 — GOLUBIJE PLAVO

Od svih nas, jedino je Buca tačno umeo da raspozna koji je golub za poštara piljen, a koji tek da visoko leti. Iskreno, nisam siguran da nas je ta razlika imalo interesovala, no se on ipak i uporno lomio da nam neželjeno znanje utuvi. Kao da je bio od neke pernate sorte — danima smo svi morali da kebamo muve i žive ih skupljamo u teglama. Insistirao je da hrana za njegovo lašće bude isključivo prvoklasna i pre svega sveža. Klepe je delio kad bi koja muva crkla, tad smo naučili da iglom buškamo rupe na celofanu i ne ostavljamo tegle napolju kad je sunce jako. Lašće je našao na ciglanom podu gonka, mada, tamo gnezda nikad nije bilo. Nimalo mu to nije smetalo, obradovao mu se kao rođenom, spakovao ga je u kutiju od cipela što je pretekla otkad su i poslednje mrve od novogodišnjih šapica i krancli bile popipane. Vucarao je tu kutiju svuda sa sobom, sve do dana kad je došao sam, praznih ruku, i svečano objavio da će nas konačno opametiti, da nas vodi na jedan tavan i da se golubija razlika najbolje nauči dok je ptica još mlada. Siguran sam da ga niko za kutiju i lašće pitao nije, ja ponajmanje, imao sam dovoljno svog posla, skrivao teglu iza leđa — učinilo mi se da su muve bile gladne pa sam im dodao par kašika meda. Bilo ih je svugde ukrug po staklu, tek se poneka još koprcala. I tako nemušto, nije nam bilo teško da ukapiramo, nemeli smo, odavali počast laščetu, Buckovoj tugi i nenadanom oslobođenju muvljeg roda. Ceremoniju odavanja počasti je sam prekinuo, duboko se useknuo i upro prstom, u tamo. „Idemo kod Švabe, na tavan!“ naredio je.

Švabe, niti ikog u toj kući odavno nije bilo. A i nikad niko nije ni pomislio da ima ikakvog posla u njenoj blizini, celo selo ju je zaobilazilo.

Kako oni, tako i mi, sitna deca. Kao što Bucu niko nije pitao za lašče, tako se i ta kuća ćutke obilazila. Iskreno, meni je tada reč Švaba zvučala dovoljno jako da se u gaće upišam, i to, ne daj Bože, na sred šora. Sama kuća, već tad je bila sasvim oronula, sa otpalim gipsarskim radovima podno streje i natrulim olucima koji su po većem pljusku pišali mlazovima kud koji. Prozore je neko davno povadio pa nisu dobijali čestite šanse da po vetru rondaju, samo su hućali svojim praznim očima.

Ništa od svega tog jezivog se Buce nije doticalo, i pre nam je pominjao kako za njega, u svih okolnih pet sela pa sve do varoši, većeg golubara nikad nije bilo niti će biti od tog Švabe. Ne znam, možda su mu roditelji nešto pričali, ili je sam u svojoj glavi sve namislio, ali golubova, raznih, jeste uvek bilo na krovu kuće kud nas je, kao na eksurziju ali u tišini, vodio. Sećam se da bi s proleća odtamo zvonilo gugutanjima raznim. I lupanjem krila golubijeg poleta, ono kad kao da bi snazi oduška dali pa krilima u aplauzu tutnjali, busajući se u nabrekla prsa preletali bi selo čisto vežbe radi. Pričao nam je Buca i nabrajao koje se sve golubije vrste kod Švabe na tavanu gnezde. Po njemu, bilo je barem 15 vrsti. Po nama ostalim, bilo je tamo baš mnogo golubova.

Postrojili smo se u polumesec oko njega. Kovana ograda Švabine kuće, trula i škripava već na povetarcu, bez obzira, i dalje je stajala. Gledali smo u crvenilo rđe ulazne kapije, kvake se ni Buca tako lako nije hvatao. Meni se i par zmajeva učinilo, ili je bar nešto što za dupe štipa obećavalo dobru porciju istresanja hrabrosti ako se i samo korak unapred napravi.

Pritisnuo je kvaku da zacvili, nogom kapiju odgurnuo. Klackali smo za njim, pratili ga u stopu. I sve više zbijali. Vodio nas je unapred

kao da mu ovo ovde nije prvi put; iz ulaznog hodnika lako je savio baš gde je trebalo, kroz preki hodnik pa do stepeništa. Spirala se caklila od davno prošlih glancanja koracima, crveni mermer stepenika se uvijao, sve dalje, sve u vis.

Hodnik na spratu je bio mračan, spoticali smo se o preostale tepihne rite. Buca je zastao na pola hodnika, poslagali smo se iza njega sudarajući se. Poskočio je par puta, hvatao nešto gore. Patos je neprijatno pratio njegovu igru, stresao se i, siguran sam, krunio pod našim nogama, sipao negde u dole. Konačno, kad je zgrabio hvatano, iscurila su iz plafona čitave merdevine. Ja takvo šta u životu nisam video. Sa spuštajućim merdevinama ukazala se i rupa u gore, mlaz svetla ih je pratio u padu, sve prečagu za sledećom. Tak kad su o patos odbrecnule, Buca je upro prstom u najbližeg, poslao ga putem gore. Uspeo sam da se uhvatim poslednjeg mesta.

Tavan je bio iznenađujuće svetao. Ogromne dere pod posustalim letvama prenosile su sve što se od finog letnjeg dana moglo iskati. Golubovi su prnuli, dere na krovu se u golubije zaplavile. Posadio nas je na tavansku gredu pod slemenom, predstava je počela. Svakom je podnos prinosio golupčad, jedno za drugim, svakom ponavljao priču ispočetka. Zadizao je neoperjala golubija krilca, prstom pritiskao poletarcu voljku, mislim da sam tad i od njega prvi put čuo za ptičije mleko.

Konačno, nešto se zabavio oko jednog poodraslog ptića, petljao oko gnezda, popravljao grančice. Spremno smo se razbežali k'o buve po tavanu. Našli smo vedricu i u njoj požutele kocke, one za u sliku sklopiti. Žirafi je falilo samo još dupe sa repom i deo vrata pod glavom, dali smo se u potragu, straha je odavno nestalo. Zavlačili smo se po svim tavan-

skim ćoškovima, tražili da žirafi nažao ne učinimo. Na Bucu i njegovo predavanje smo zaboravili. Neko je samo viknuo „Buca bi da leti!“ Svim jasno se sećam da sam se okrenuo i video ga kako stoji na poslednjoj letvi u najvećoj deri. Držao je nešto sa obe ruke u naručju. Onda je poskočio i raširio ruke kao matori kad u vodu skaču. Iz grudiju mu je prhnulo golupče, za sekund u mestu treperilo krilcima, pa sletelo, više se stumbalo kroz deru natrag na tavan . Buce je nestalo dok sam u golupče gledao.

Švabina kuća je uskoro pala, odmah po onom velikom pljusu, noć pred jutro kad su nas u školu prvi put otpremili. Zveckale su šorom šarene torbice, žuljale se krede o male crne table. Bilo je tačno mesec dana po Bucinom prvom letu.